

Compendiū theologie

cōiugalē. qđ sic exponit hoc est in carnale debitū. nō in carnalē actū
Nec obstat illud de matrimonio beate virginis qđ s̄m beatū Augl. ita in matrimonio cōsēit qđ nisi aliter de' iuberet. debitū cōiugale nō reddēt
Ait enī sic Cōmittēs autē virginitatē suā diuine dispēsatiōis et cōsēit in carnalē copulā nō illā appetēdo s̄ diuine inspiratiōi in vtroq; scz et virginitate et cōmixtiōe obediēdo
Sed virginitatem quā nōdū vouerat in desidēio habuit et cū firmo pposito. cōmixtiōnē vero illā nisi de' aliter disponēt in sufficiētia
Ex his satis patet qđ hic sit sacramētū et qđ res Nā sacramētū est cōsensus aior et cōiunctio corporū
Res autē duplex ē scz vnio xpī et ecclīe Itē vnio duarum naturarū in xpō Nā sicut in matrimonio cōiūctio est aior vni' cum vna ita vnīf xp̄s cū ecclīa qđ vna ē vt dīr Canē. vi. vna ē colūba mea
De qđ etiā vnione dīr. i. Ad cor. vi. Qui adheret deo vn' spūs est cū eo
Itē sicut in matrimonio ē cōmixtiō diuersorū sexuū ita in xpō ē vnio duarū diuersarū naturarū scz diuine et humane

Explicit tractatus tertius de expōitiōe. vij. sacrorū

De septē vīrtutibus

Incipit tractatus eius

dem qrt' de. vij. vīrtutibus et earū declaratione

Nunc aliq̄ tādēda sunt de vīrtutib' Et pmo qđ sit vīrt' in genere Quot sūt in nūero. et de earū sufficiētia Deīn de singul' in spēali erit aliquāto dicēdū

Quid sit vīrtus in generali

Et autē vīrt' s̄m Augl. bona q̄litas mētis qđ recte vīuitur et qđ null' male vītur quā sol' de' in hoīe opat
Notant dīcīf bō q̄litas ad dīraz malaz q̄litatū cuiusmodi sūt prodigalitas auaricia Ad dīcīf mētis. ad dīram corpaliū q̄litatū. q̄les sūt albedo nīgredo Et subiūgit. qua. scz vīrte. rēe vīuit. ad dīraz scīe que q̄uis sit bō q̄litas mētis. non tñ nēario ea rēe vīuit s̄ poti' ea rēe intelligit
Et addīf. qđ null' male vītit. ad dīferētiā potētīaz naturalīū qđ' cōtingit bñ vti et male vti. cuiusmōi s̄ rōnabilitas. et cupiscibilitas. et irascibilitas. qđ p̄prie potētīe dīcūt
Dīcīf ec qm sol' de' opat in hoīe. qđ ponit ad dīraz vīrtutū politīcarū. qđ vt vult p̄hs in Ethicis generatur ex frequēti bñ agē. cū vīrtutes theologicē a deo infūdantur
Ex qđ apparet qđ p̄cedēs dīffīnitio est p̄prie vīrtutis theologicē
Sz prout vīrtus cōphēdit tā quatuor vīrtutes cardinales q̄ tres theo

et earū declaratione

logicas sic p̄t diffiniri Virtus est amor h̄m̄i se ad oīa vt debet In Aug. in libro de morib⁹ eccl̄ie. singulas diffinies virtutes. in oib⁹ diffinitioib⁹ ponit amorē tanq̄ gen⁹ et adiungit diuersos actus quasi diuersas differētiās

Quot sunt virtutes ⁊

de earum sufficientia

Et oīa āt diffinitioe extra/ hi p̄t nūer⁹ septē virtutū scz quatuor cardinaliū et trium theologicarū Cū enī virt⁹ sit amor h̄m̄i se ad oīa vt debet. aut erit amor h̄m̄i se vt debet ad creato/ torem. aut ad creaturā Si p̄mo mō tūc vel erit amor ad creatorem vt recognoscat et sic erit fides q̄ ē il/ luminatio mētis ad agnoscendum deū Aut erit amor ad creatorem vt possideat. et hoc dupl̄r scz vel vt h̄m̄o in futuro. et sic est spes vel vt qūo hīc iā habet ⁊ tē. et sic ē ca/ ritas q̄ q̄s licet p̄ quēdā modum imp̄f̄m h̄z hīc deū Quia q̄ manz in caritate in deo manet ⁊ de⁹ i eo .i. Job. iij. Si aut sit amor h̄m̄i se vt debet ad creaturā tūc vlt ad creaturā q̄ sub nobis ē vt caro. et tal⁹ amor sic h̄m̄i se ad eā vt debet ē tēpantia Aut ad creaturā q̄ iuxta nos ē sic ē p̄xim⁹. et tal⁹ amor sic se recte h̄m̄i ad eū ē iusticia Aut ad creaturā q̄ extra nos ē. et tūc aut illa creatura ē nobis inuidians. et tal⁹ amor sic se h̄m̄i ad eā vt debet ē prouētia aut illa creatura ē nos molestās. et talis amor sic se h̄m̄i

Cxxxiii

ad eā vt debet est fortitudo.

De tribus virtutib⁹

theologicis Et p̄mo de fide In sp̄ali rāgēōnē ē de virtutib⁹ theo/ logicis Et p̄ de fide De q̄ p̄mo di/ cēduz qd sit. q̄t modis dicat. q̄ sit fides informis ⁊ q̄ formata ⁊ vtz vna sit alia. et an demōes habeāt. fide. vtz puuli baptisati hēant si de. vtz in aliq̄ casu sufficiat suare fide corde ⁊ diffiteri ore. vtz fidei possit subeē falsū. an oēs teneātur ad fidē explicitā.

Quid sit fides

et quō dif/ finitur

Ecū dū āt aplm ad hebrl. Fides ē rerū sperandarum substantia argumentū non apparētū Et diffinit hīc fides. p̄ ut est fūdamētū in edificio sp̄ali Subsistit enī oib⁹ alijs virtutib⁹ et eas collocat in nobis. i. facit eas i nob collocari Et hanc sic intellige diffinitionē Fides est sperandarum rerum sba. i. fides facit modo res speratas subsistē in nob spe q̄ tan dē subsistēt re Fides dī argumentū .i. ostēsiō vel p̄mōstratiō nō appa rētū rez Sz nōne apli crediderūt xpm passū. vtiq̄ qz in eoz symbo lo b̄ p̄ articulo ponit. et tñ appa ruit eis passio sua Sz dic q̄ aliō viderūt aliō crediderūt qz hoiez passū viderūt et desū passū credi/ derunt. Deum autem passum esse est articulus fidei secunduz Augl. Non hominem illum passum esse Quia hoc crediderunt iudei qui

Compendiū theologie

fidei nō hnt catholicā Scdm aut
augustinū fides ē illūinatio men/
tis ad vidēdū deū

Quot modis ^{fides dicat}

Dicit aut fides multiplici
Aliqñ eni accipit p habi/
tu fidei informis **Un** Ja
cobi. ij. fides sine opib⁹ Aliqñ ac/
cipit p habitu fidei formate **Un**
ad hebreos. xi. Scī p fidē vicerūt
regna Aliqñ p actū fidei formate
fm p dicit Aug⁹ fides est credere
qđ nō vides Aliqñ pro facilitate
credēdi **Un** Math. viij. Nō inveni
tātā fidē in israel Aliqñ pro obie
cto fidei scz p eo qđ credit cū
modi sūt articuli fidei **Un** in sym
bolo athanasij dicit hoc est fides
catholica qđ intelligit de articul
ibi positis

Quid sit for

mata ⁊ quid informis. ⁊ utp vna
possit fieri sine alia

Fides autem formata est
fides q opat p dilectionē
q scz informat grā ⁊ cari/
tate fides aut informis ē huic cō
traria vtrāqz fōrbilitate puata q/
lē hnt exītes in peccō mōali q nihil
aliđ ē qz potētia natural⁹ assētiēdi
veritati vtili **Utrū** aut fides in/
formis fiat qñqz formata vl non
et an qñs peccat mortaliter oīo
pereat fides formata. et cū ad ita
tuz grē p pñiam redit vtrū noua
fides creat **Multi** vident dubita/
re **Dicūt** ei aliq q fides informis
eadē ē i essentia cū fide formata.
h differūt fm intēsiōnē maiorē et

De septē virtutibus

minorē vt assens⁹ veritati aliq illu
stratiōe grē irradiatus sit fides in
formis. ascēsus aut vehemēs mul
ta illustratiōe grē illūinatus. sit fi
des formata **Et** volūt isti q fides
informis hic finiri possit formata
xō nō **Alij** dicūt q nō sūt eadē
in substantia h euacuata siue recedē
te fide formata totum perit **Et** re
linquit tātū modica quedā lux in
aīa q nō facit hominē gratū q dī
fides informis **Alij** distinguūt q
duplici dicit fides informis vno
mō p puatiōnē actualēz forme de/
bite **Et** p hūc modū dicit fides in
formis eē in peccōib⁹. qz nō est in
eis gratia gratificās vel caritas
Alio mō dī fides informis p pu
atiōnē possibilitatis ad formā de/
bitā. et hec fides informis ē in de
monib⁹ q nō hnt possibilitēz ad
gratiā **Et** pmo mō dicta fides in/
formis sic differt a formata q tñ
formata fieri possit scz q illud qđ
fidei informi subiacet pōt formari
Un matērialit loquēdo hec pōt fieri
illa. sic cecitas in oculo pōt fieri vl⁹
p miraculū **Sed** scdo mō dicta fi
des informis oīo differt a fide fōr
ta sic q nullo modo fieri pōt fōrta
Et illud pl⁹ placz aliqb⁹ **Et** his
p3 an demōes habeāt fidez **Hnt**
eni fidē informēz vt dicūt scī **Sed**
vt dixi multo aliē qz peccōres qñā
fides informis demonū nō ē pos/
sibilis ad formā debitaz sic fides
peccōz in q ē aliq qñis modica il
lustratio grē **In** fide xō demonū
nlla h tñ credulitas qđā ex cogi/
tatiōe naturalī exorta

et earū declaratione

Utrum pūuli baptisati habeant fidem.

Hic id quod quidam vtriusque pūuli baptisati fidem habere dicunt. Dicunt quodāmodo quod nec fidem habent nec ceteras virtutes. eo quod he non confertur eis in baptismo sed tamen purgatio ab originali peccato. Dicunt tamen quod si anima pūuli post baptismum separatur. in illa separatione illi infunditur fides. ceterasque virtutes ab ipso deo. Et similiter cum adultus efficiatur si tamen retineat innocentiam baptismalem. De hac opinione est hugutio qui fecit apparatus super decreta. Alii dicunt pūulis plene fidem et ceteras virtutes in baptismo infunditur sed non usus earum. Quam opinionem tenet magister in libro sententiarum et alii plures. Est et alia opinio inter has duas media que ponit quod pūuli nec habent completum habitum virtutum. neque actum. quia nondum sunt capaces virtutis complete ut est habitus vel actus. Sed accipiunt virtutes ad potentiam. que potentia aliquid habet de natura habitus. et fit habitus completus si anima separetur vel cum veniunt ad etatem adultam.

Utrum in aliquo casu

sufficiat corde servare fidem et ore diffiteri.

Quod tamen autem in aliquo casu sufficiat veram fidem corde tenere. et pro vita salvanda ore negare. nullus discretus dubitat. Negans enim fidem ore quantumvis retineat firmiter corde precipue requisitus peccat mortaliter. Corde enim ut ait

Clerico.

apostolus creditur ad iustitiam. ore autem confessio fit ad salutem. Tamen sine confessio ne fidei non videtur esse salus. quanto minus cum negatione. Insuper talis impugnat fidei veritatem agnitam. Et sic videtur quodammodo peccare in spiritualiter. Tamen hec est heresis prescillimam anastasi qui dicit quod pro vita salvanda licet fidem ore negare si tamen vere teneatur in corde.

Utrum falsum possit

subesse fidei

Hic dubitatur vtrum falsum possit subesse fidei. hoc est vtrum falsum possit credi. vel id quod non est puta cum sacerdos elevat hostiam non consecratam vtrum sit vera fides qua a toto populo creditur ibi esse vel illud esse corpus christi. Et dicitur ad hoc quod fidei nunquam potest subesse falsum nec dubium. imo nec etiam potest quicquam credi. nisi sit infallibiliter verum. Tamen in predicto casu credere quod illud sit illa hostia sit corpus christi non est fides sed opinio tamen que potest esse de falso. Sed creditur quod sub illa hostia si in forma debita consecrata fuerit sit corpus christi est fides. et hoc spiritus infallibiliter est verum. Tamen illa conditio spiritus apponenda vel ad minus supponenda est quando hostia adoratur. vel sumitur. scilicet si rite consecrata fuerit. Hostia rite consecrata infallibiliter est corpus christi.

An omnes teneant ad

fidem explicitam credendam.

Omnique an omnes teneant ad fidem explicitam. scilicet ad credendum articulos fidei explicitam

Compendiū theologie

dubiū est apud q̄sda. Dicūt enī ali
qui q̄ nec añ aduētū nec p̄ aduē/
tū xp̄i tenebantur homines scire
omnes articulos fidei explicite
nec etiāz oēs explicite credere nisi
in q̄ntū docti erāt a maiorib⁹. Et
illā doctrinā in intellectu cape po
terāt. Sed tñ adhuc illi qui p̄cesse
rūt min⁹ tenebant p̄pter vmbzā
que tūc erat. Isti aut plus p̄p̄ do
ctrinā et veritatē exp̄ssā. Nūc
q̄libet q̄ntūcūq; simplex qui hūa/
nam habz discretionē teneē ad mi
nus explicite scire et credere p̄mū
articulū. Et reliquos nullatenus
diffiteri. h̄ in generali credere quic
q̄o scā et v̄lis credit ecclia. Et tene
tur p̄ter hoc se patū exhibere ad
ampli⁹ discendū cū doctore catho
licū habuerit. Et qm̄ obtusū sensū
hnt simpliciōres nō credo q̄ tene/
antur ita explicite scire sic expla/
natur eis. q̄ sufficit q̄ ip̄i accipiāt
explicationē fm̄ suā ptatem intel
ligēdi. q̄ nō fm̄ volūtātē aut facul
tatē explanatoris. Si aut p̄mū ar
ticulū vel p̄les etiā alios explici
te crederēt. vni tñ p̄tinaciter cōn/
dicerēt heretici iudicarent. Quia
hoc fieri nō posset nisi egressi iudi
ciū ecclie pueruli hereticoz iā per
doctrinā puerilē esse incipient. Se/
cus tñ est de sapiētiorib⁹ qui tenē
tur explicite oēs articulos scire. Et
maxie p̄lati aut quicūq; alij qui se
fatenē doctores. cū ignorātia iur.
nō cadat in p̄ncipē aut doctorem.

De virtute spei et per

de septē virtutibus

inentibus ad ipsam

Sequit̄ aliq̄d dicere de spe
p̄rio q̄ sit spes. An spes
possit esse malarū rerum.
Quoz sit spem h̄re. An ip̄a simul
cū fide euacuabit̄. Et q̄ succedit
eis.

Quid sit spes et quō diffinit̄

Diffinit̄ aut sic spes ab au/
gustino. Spes est certa ex
pectatō future b̄titudinis
p̄ueniēs ex grā et meritis p̄ceden
tibus. Quā sic expone. Spes ē cer
ta q̄d dicit p̄pter hesitationē. Nā
spes vsq; quaq; absq; fluctuatōne
hesitationis est. Expectatio q̄d di
cit ad t̄ram cōp̄hensionis que erit
in p̄ria. vbi nihil expectabit̄ h̄ om
nia p̄tialiter habebuntur. Future
b̄titudinis quod dicit ad t̄ram ti
moris seruilis. qui ē expectatio fu
ture miserie. Expectatio dico p̄ue
niens ex grā id ē benignitate dei
cōsiderata. Quod enī dicit̄ ex beni
gnitate dei cōsiderata dicitur ad
t̄ram desp̄ationis que seueritatē
t̄m dei cōsiderat. Et ex meritis p̄
cedētibus quod dicit ad t̄ram p̄
sūptionis. que ex dei benignitate
t̄m cōsiderata et nō cū hoc ex me
ritis b̄titudinē adipisci credit. Et
sic diffinit̄ hic motus spei. Aliē sic
cōiter a maḡis diffinit̄. Spes est
audacia mētis de largitate dei cō
cepta habēdi vitā eternā p̄ bona
merita.

An spes possit esse malarū rerum

et earū declaratione

N autē spes possit esse ma/
larū rerū dicit magr in. l.ij.
Inīaz q spes ē tm bonaz
rerū. et earū que ad eū spectant q
eaz spem gerere videf. quia pprie
spem habem⁹ de bonis nris. non
de alienis **I**n ad hoc q sit pprie
spes tria occurrere dnt scz q sit re/
spectu boni. et pprii. et futuri. **I**n
si aliqn legat spes dici maloz
sicut apd poetā **H**ūc ego si potui
tm spare laborē **N**el etiā bonoz
et cōium. sicut spamus salutem bo
noz qui sūt in via. vel etiam boni
pntis. intellige in talibus spem nō
pprie accipi sed largo modo

Quorū sic habere spē

seu sperare

Deo autē q qrit quorū sit
spare scz an sit angeloz
An aiarū beataz in celo.
Et an xps spem habuerit. Et etiā
an antiqui p̄res in lyngo. vel aie
nunc detente in purgatorio spem
habuerūt aut habeāt. **D**icendū ē
ad tria p̄ora q pprie sūpto nomie
spei. neqz āgī neqz aie beate neqz
xp̄s spem habuerūt **C**ui⁹ ratō ē
qz pprie non est nisi de sbali b̄itu
dine quā nūc hnt angeli et aie b̄e
eo q stola corp̄is nō sit fm docto
res de sbali p̄mio ip̄az. s. tm ipsa
otēplatio d̄initatis et humanita
tis xp̄i **Q**uia vt habet **J**ob. xvij.
Nec est vita eterna vt cognoscāt
te solū vez deū. et quē mīstī ihm
xp̄m **E**t qm xp̄s b̄itudinē sbalē
in via habuit. qz cōphensor fuit iō

Cleric⁹.

spem pprie nō habuit **E**t si aliqn
legat ipm spem habuisse. intelligē
dū ē de im pprie d̄ca. s. de aliq spe
accidērali b̄itudine. vtpote de gl̄i
ficatione corp̄is sui. cui⁹ nō ē spes
nisi per posteri⁹. vel de ip̄o loquit
sc̄ptura gr̄a mēbroz **D**e p̄rib⁹ at
in lyngo. et de aiab⁹ in purgato
rio ex̄itibus dicit q spem habue
rūt et hnt aliqntulū extenso nose.
Cū enī spes sit boni futuri expecta
tio. pōt esse expectatio cum oīmo
da hesitatione **E**t tūc nō est spes.
vel cū certitudine opinionis q tūc
pprie est spes. quales hnt electi in
via **N**el pōt esse cum certitudine
scie. q scz sciant se bonū eternum
adepturos **E**t sic min⁹ pprie dicit
spes **E**t sic isto mō sumendi spem
dicit q p̄res in lyngo et purga
torio aie spem habuerūt et hnt

An spes et fides eua

cuabunt et quid eis succedet

Dultimo qd ponebat in
q̄stione. s. an spes q fides
euacuabūt **E**t qd ipsis
succedet **D**icit q vtraz euacuabi
tur **C**ū enī venerit qd p̄fectum est
euacuabit qd ex pte est **E**t iō qd
fides et spes imp̄fectionē habent
euacuabunt. nec erūt sc̄is in celo s
loco fidei succedet visio. loco autē
spei succedet āplex⁹ vbi videbit q
gustabit qd bonus est d̄s

De virtute caritatis

et pertinentibus ad ipsam

Compendiū theologie

Item de charitate aliqđo dicitur Et pmo quid sit caritas Que sint diligenda charitate Et quis ordo sit obsequi in diligendis An omnes teneantur ad dilectiōis inimicorū Et itē de qđā alio ordine diligendōrū.

Quid est caritas

Caritas sūmagrā in ih̄. sūmagrā est dilectio qua diligitur deus ppter se. et pxi mus ppter deū vel in deo Nec hic diffinit idē per se ipm scz caritas per dilectionē. qz dilectio qđāmo genus est ad charitatē. et ea qđē cōior. q̄uis in frequēti vsu scriptu re vnū p alio aliquotiens ponat Aliā dicit ab augustino in lib de moribus ecclie Charitas ē affectō animi recta coniungēs nos deo. Et sciendū qđ qntū ad pōrē diffinitio nem eadē est dilectio qua deus et pxi m' diligitur. qz qñ vnū ppter aliud amat vnico vtrunqz amore amatur Sicut idem est amor quo amat vinū et dulcedo vini Gemina nata dicit hec dilectio ppter duo dilecta scz deū et pxi m' ppter qđ etiā dicunt duo mandata de dilectione Prīmū de dilectione dei qđ continet tria pma pcepta seu mādata decalogi pertinētia ad deū vel qbus ordinamur ad deū Scdm est de dilectione pxi mi continens septē alia decalogi pcepta seu mā data. que nos ordinant ad pxi mū. sic in supioribus declaratū est

Que caritate diligen

Septem virtutibus

da sint et quo ordine

Quēritur vt sciam' que charitate diligēda sūt Attē damus doctrinā august. lib p. de doctrina xpiana Quatuor enī sūmagrā diligēda sūt Vnum qđ sup nos est scz deus Alter qđ nos sum' scz anima Tertiū quod iuxta nos est. s. pxi m' Quartū qđ infra nos est. s. corpus De scdo aut et q̄to nulla pcepta spēalia data sūt Quantūcūqz enī homo excidat a charitate semp tamē illi remanet affectio ad se ipm et ad carnē suā Sed quis ordo seruandus est in his diligendis Vtrū videlicet in aliquo casu extranei pxi mēdi sint consanguineis. Itē an filij pentibus Itē an vxor parētibz In pmo quidem casu distinguūt quidā. qz aut bñficiū offerēdū est spūale aut tpale Et est spūale cuius bñficiū spūale ad neminē iure consanguinitatis deuoluat debet extraneus melior pferri. consanguineo minus bono Si aut sit tpale puta de bonis adq̄sitis vel iure hereditario possessis Dicūt qđ consanguineo piter indigēti etiā min' bono pxi mus est subueniēdū qđ extraneo. Vñ si vnus est consanguineus et alter nō et vtriqz dandū nō sufficeret. tunc dandū est consanguineo Si vero vtriqz sufficiat. vtrqz accipiat. s. consanguineus pxi m' Respēctū dō scdi scz an filij pponēdi sūt pentib' scz patri et mri Dicūt ples. qđ pater et filio in equali nēitate cōstitutis pxi mus est subueniēdū parēti qđ filio

7 earū declaratione

rum ad hoc nos cogat tam lex nature q̄ vñcū p̄ceptū. Adī aliq̄s sentire cōtrariū. et aliquos distīguere de dilectione affectuali 7 effectuali. Dicēdo q̄ dilectione affectuali. plus diligēdi sunt parētes p̄pter p̄stita bñficia. Effectuali v̄o plus diligēdi sūt filij q̄ vt plimum plus indigēt. Sz pone eq̄lem v̄ro biq̄ indigētiā tūc puto pl' subueniēdū eē parentib' scz p̄ri 7 m̄ri q̄z filijs. De vxore aut qd̄ erat terciū dicit q̄ p̄ferēda ē parētib' q̄n tū ad cohabitationē. nō q̄ntuz ad dilectionē. Nñ illud. Relinq̄r hō p̄m̄ 7 m̄fēz suā. et adherēbit vxori sue. Intelligendū est q̄ magis adhēndū ē eis q̄z parētib' cohabitationē nō tñ magis dilectione. eo q̄ m̄lta plura bñficia a parentib' exhibita sūt q̄z ab vxore.

An omnes teneantur

Dilectionē inimicōz
De dilectione aut inimicōz an teneamur oēs ad eoz dilectionē. et an teneamur eis oēs ostēdē signa familiaritatis. Et dī q̄ sic. i. q̄ oēs tenent inimicos diligere. eo q̄ sup̄ h̄ extat p̄ceptū diuinū. Math. v. Ego aut dico vob̄ diligite inimicos v̄ros. benefacite his q̄ oderūt vos. Sed h̄ q̄ ad affectū dilectionis q̄ simplr tenent oēs inimicos diligē. quo v̄o ad signa dilectionis 7 ad effectū nō tenentur oēs vt dicit inimicū diligē nisi viderint eū nēitate patiētē vel veniā nō fide seu irrisorie h̄ veraciter po

Clericū.

stulātē. vñ si salutat nō irrisorie salutā' est. Perfecti vero saltē religiosi ad ampli' tenent. Prop̄ scā/ dalū enī euitādū corā his p̄cipue qui sciūt q̄ offensi sūt tenent offerre signū dilectionis. Nec tñ intelligas de tali inimico q̄ fidē xp̄ianā et fidē catholicā impugnat. q̄a sic impugnantī nisi in vltima nēitate nō est subueniēdum.

De quodam alio ordi

ne diligendozum

Nūma nota s̄m̄ Aug' et Amb. 7 alios expositores q̄ p̄mo diligēd' ē de'. deīn aīa p̄pria. deinde aīa p̄rimi. deīn corp' p̄p̄riū. et postea corp' p̄rimi. Inf̄ p̄rimos autē p̄mo parētes. i. p̄r 7 m̄r. scdō filij. deīn alij agnati. vtz at vxor sit p̄ferenda filijs certū nō habeo. p' filios et vxorē domestici scz nori. deīn extranei nō inimici. deīn inimici. Q̄ at iubemur diligē p̄rimos sic nosmet ip̄os sic intelligēdū ē q̄ scz eq̄ oprādū est eis bonū cēnuz sic nobis. Nō enim tenemur tp̄alia eq̄liter eis vt nobis ministrare. sed nobis p̄mo postea autem ip̄is

De quatuor virtutib'

cardinalib' in generali

Equit breuē aliq̄o dicere de virtutib' cardinalib'. i. de iusticia q̄ s̄m̄ Aug' ē in sō ueniēdo miseris. de p̄uidentia q̄ est in cauēdis insidijs. de fortitudine q̄ ē in p̄ferēdis molestijs. et de temperantia q̄ est in p̄uis delectatiōib'

Compendiū theologie

coercendis **D**e q̄b' p̄mo dicendū ē q̄re dicantur cardinales et civiles et politice. Deīn de singulis q̄ sit q̄libet virtus in se Et q̄ sūt p̄p̄ij earuz ad t̄ā i via q̄ i p̄ia Postremo de ordine eaz ad .vij. vicia capitalia

Quare dicte virtutes

dicuntur cardinales civiles et politice.

O Junt autē s̄m q̄dā virtutes cardinales q̄si cordiales ad d̄ram virtutū corporaliū **C**ardo enī s̄m ysidorū a corde derivat q̄ a cordian grece q̄d est cor latine **N**el vt alij volūt dicunt cardinales q̄ in eis sic in cardinib' oīs alia virt' maxime civil' voluit **S**cdm autē p̄hos q̄ de ip̄is tractauerūt dicunt cardinales q̄ in his sic in cardine ē reuolutio totius vite hūane s̄m statū honestū et ciuilē **C**iviles autē dicunt q̄ constitutū bonum statum vni' euz altero in ordine ciuilū his enī virtutib' s̄m platinū p̄m et macrobiū boni viri reipublice cōsulūt. vrbes tuent parētes venerant. p̄mos amāt **P**olitice autē dicunt eadē de cā. q̄ idē ē polis grece q̄d ē ciuitas latine. et ideo politice dicuntur quasi civiles

De virtute iusticie

in speciali

Et autē iusticia s̄m Aug'. virt' tribuens vnicuiq̄ q̄d suū ē **Q**ue diffinitio cōuenit iusticie t̄ā s̄m statuz v̄se q̄ s̄m statū p̄rie **A**lia autē diffinitio q̄ ponit q̄ iusticia est subuenire miseris

De septē virtutibus

ris ouenit iusticie t̄m s̄m statū vie

Ponuntur autē s̄m maḡm in tertio. li. s̄niap̄ duo ei' act' scz act' ei' in p̄ia. q̄ ē deo regēti subesse. et actus ei' in via q̄ ē miseris subuenire s̄m sūt act' generales ad q̄s tenent oēs **S**ūt autē et alij act' ei' sp̄ales ad q̄s nō ita indr̄nter oēs tenent. q̄ sic q̄ntū ad p̄positū p̄is sufficē p̄t. distinguunt **I**n radū ē q̄ act' generalis iusticie ē vnicuiq̄ tribuere q̄d suū est h̄ ē superiorib' parib' et inferiorib' **S**uperiorib' q̄d ē p̄ eminentiā et h̄ dupl'r **Q**uia vel generalit̄ sic dī act' ei' inferiora potiorib' subdē. quam ponit Aug'. de libero arbitrio. li. ij. **N**el sp̄alit̄ et sic dī act' ei' soli deo deservire. **D**e q̄ Aug'. vi. li. sue musice **S**i autē sit in tribuēdo q̄d suū ē parib' sic ē triplex act' ei' **I**n p̄ia sibi met copulare **D**e q̄ Aug' de libero arbitrio. li. i. **A**li' nullis coēq̄ri nisi purificatis animis **T**erti' nullis dīari appetē nisi nature corporali vel bestiali. de q̄b' duob' Aug' in. vi. sue musice **S**i autē in tribuēdo q̄d suū ē inferiorib' h̄ ē duplici' **N**el q̄ ad penā s̄bleuādā et sic ei' act' ē miseris subuenire. s̄m maḡm in. ij. li. s̄niap̄ **N**el q̄ ad culpā corrigēdā et sic ei' actus est iniquos morib' corrigē et punire **D**e quo Aug'. sup̄ gen. li. xij. ad litteram

De virtute prudentie

in speciali

Prudencia s̄m magistrū in iij s̄niap̄ est in precauēdis in

De declaratione

fratris. vñ sic apti⁹ diffiniunt **P**rudētia est virt⁹ rerū bonarū vñ malarū neutrarū qz discretio cū fuga mali et electiōe boni **E**t dicit^r neutrarū qz h⁹ est indifferētiuz que scz neqz bone neqz male sūt qle est frangē festucā vel hmoi⁹ **E**t trahitur diffinitio pñs ex verbis **Aug⁹**. li.

Vbi dicit q^d prudētia est bonarū rerū et neutrarū scia **P**onunt autē plures prudētie act⁹ **Act⁹** ei⁹ in patria duplex est **Un⁹** nullū bonum deo pponē vel eāre qui ponit per magrū in. iij. li. sen. **Ali⁹** ipaz o cu/ pñscē veritatē. de q^o **Aug⁹**. in. vi. sue musice **Act⁹** prudētie vie ponitur qñqz scz p^rcauere insidias. q^o ponitur p magrū in. iij. li. sen. **Itē** mala deuicare. de quo **Aug⁹**. sup. gen. li. xij. ad lram **Itē** incorruptionem corruptōi pponere. de q^o **Aug⁹**. de libero arbitrio. li. i. **Itē** discernē bonū a malo. de q^o **Aug⁹**. de ci. dei. li. xix. **Itē** eterna pponē t^rpalib⁹. de quo **Aug⁹**. in. vi. sue musice

De virtute fortitudinis

Fortitudo autē ē in pferendis molestiis **Vñ** fm qñ/ dā sic apti⁹ diffiniunt **F**ortitudo ē immobilis animi int^r aduersa laborū et piculorū eq⁹ susceptio **Qui⁹** qz duplex assignatur act⁹ vie **Un⁹** firmare animū cōtra t^rpales molestias. de quo **Aug⁹**

Ali⁹ nō aduersitatē nec mortē t^rpale formidare. de quo **Aug⁹**. in. vi. sue musice **Ali⁹** a sapientē electo nullis terrorib⁹ nullis qz penis

Clericū

depelli. de quo **Aug⁹**. de libero arbitrio. li. i. **Ali⁹** p dilecto habendo aduersa tolerare. de quo **Aug⁹** sup. gen. li. xij. **Act⁹** pñe duplex ē **Un⁹** firmissime deo adherē. q^o ponit p magrū in. iij. li. sen. **Ali⁹** nihil moleste pati q^o ponit per **Aug⁹**. in. vi. sue musice

De virtute tēperantie

in speciali

Tēperantia ē in pñs delectatiōib⁹ coercēdis **D**iffinitur autē sic ab **Aug⁹** in. li. i. de libero arbitrio **T**ēperantia ē affectio coercens appetitū ab his reb⁹ q^o turpi^r delectat **Eui⁹** act⁹ assignant in via **S**ubtrahere se ab amore inferioris pulcritudinis. de quo **Aug⁹** in. vi. sue musice **Itē** coercē cogitationes pñas. de q^o in. iij. li. sen. **Itē** libidinē refrenare. de quo **Aug⁹** sup. gen. xij. **Itē** refrenare cupiditates ab his q^o t^rpali^r delectat de quo **Aug⁹** de libero arbitrio **Act⁹** aut pñe ē nullo respectu nōrio delectari. de quo in. iij. li. sen. **Itē** immaculatū manere. de quo **Augustin⁹**. in. vi. sue musice

De effectū dictarū

virtutū et an sint in pñs

Sunt quatuor virtutes hominē ad virtutes theologicas habendas habilitāt **H**is nihil vtilius ē in vita dūmodo informantur caritate **Tūc** enī eque meritoz sūt vite et ne sicut theologice **An** autē he virtutes future sint in pñs. dicit ma/

Cōpēdiū theologie de

gister in lib. sñiazz q̄ sic fm aliq̄s earuz actus vt pater per singulas iuxta supra racta.

De ordine dictarū vir

tutū ad septē vicia capitalia

Quoniam dicendūz qualis p̄ has septē virtutes septem vicia capitalia expellātur

Fides enī que mentē illuminat expellit supbiā que cor excecāt

Spes que gaudio futuroz cor letificat expellit irā que p̄feti miseria mētē oturbat

Charitas que gaudet de p̄mī p̄spitate delet inuidiā que ē odiū felicitatis aliene

Fortitudo p̄ quā in ad̄ viriles surgim⁹ expellit acidiā p̄ quam desidia tabescim⁹

Iustitia q̄ sua vnicuiq̄ tribuit eliminat auariciā que aliena retinet et rapit **T**ēpantia q̄ excessū reprimit expellit gulam que modū excedit **P**rudētia que fm Aug⁹ incorruptionē corruptioni preponit euacuat luxuriā qua corūp̄itur corp⁹ et anima.

Explicit quattuor tra

ctatus hui⁹ libelli qui est de explanatione virtutum

Septē petitiōib⁹ orōnis

Incipit tractatus

q̄ntus de. vii. petitionibus cōtētis in oratione dominica et earum expositione

Tractatū de septē petitionib⁹ que in orōne dñica orinent ali qui fm ordinez hui⁹ libelli ponūt sez ime

diatē post tractatū de articulis fidei et ante tractatū de decem p̄ceptis legis **H**ic dō q̄nto loco ponit placuit .s. in tractatū de septē virtutib⁹ et tractatum de. vii. donis spūscī ea .s. consideratione q̄ in ip̄is septē petitionib⁹ sic in ip̄a orōne dñica cōtētis effectualit̄ ip̄e. vii. virtutes ip̄aq̄ septē dona spūscī petiti videant̄. **C**irca quez tractatum p̄mo vidēdū venit de efficacia modi petēdi qui describit̄ in p̄hemio dñe orōnis dñice de distinctiōe et expositione ip̄az petitionū p̄ticulariter de nūero et sufficiētia earū de ordine earū ad. vii. vicia capitalia

De efficacia modi pe

tendi contenti in p̄hemio dñe orationis

Pater n̄r **C**ū hec orō a sapiētissimo vrpote ab eo q̄ est ip̄a sapiētia infinita et veracissimo vrpote ab eo q̄ ē fōs et origo toti⁹ veritatis cōdita sit. **P**atz q̄ nihil ei deesse poterit siue q̄ ad petēdi modū siue quo ad sufficiētiā bonoz petēdorū **M**od⁹